

Dr. Rózsavölgyi Orsolya*:

Amikor sokba kerül az akciós TV

Elromlott a hűtő, tönkrement a mosógép, jó lenne egy új TV? Sokszor muszáj beruháznunk ilyen háztartási termékekbe, de néha nem csak a szükség, hanem az áruházak akciós kínálata is vásárlásra ösztönöz minket. Nem mindegy azonban, hogy mennyi lesz végül az „akciós” termék ára, ha áruhitelt veszünk fel hozzá vagy hitelkártyával fizetünk – ezt mutatják a Pénzügyi Békéltető Testület elé került fogyasztói jogviták.

Egy-egy tartós fogyasztási cikk ára meghaladhatja a családi költségvetés anyagi lehetőségeit, ilyenkor sokan az áruhitelhez fordulnak. Néha megvan az árura a pénz, a hiteltermék kedvező vagy annak tűnő feltételei miatt mégis az áruházakban elérhető áruhitel igénybevétele mellett dönt a vásárló. Mire kell figyelni ilyen esetben, hogyan tudjuk elkerülni a jövőbeni problémákat, és mit tehetünk, ha a pénzügyi szolgáltatóval nem tudunk zöld ágra vergődni?

Először is különbséget kell tenni aszerint, hogy a megvásárolt termékkel vagy az áruhitellel kapcsolatban merül fel probléma. A műszaki cikkel kapcsolatos szavatossági vagy jótállási kifogást kizárólag a terméket eladónál lehet tenni. Azt is fontos tudni, hogy a hitelszerződés felmondása a megvásárolt termékre megkötött szerződést nem érinti. Ilyen jellegű jogvitával az általános békéltető testületekhez lehet fordulni.

A Magyar Nemzeti Bank mellett működő Pénzügyi Békéltető Testület (PBT) pénzügyi fogyasztói jogvitákkal foglalkozik. Áruhitellel vagy az áruhitellel kombinált, „hibrid” hitelkártya-szerződéssel kapcsolatos fogyasztói jogvita esetén lehet például a PBT eljárását kezdeményezni, ha a pénzügyi szolgáltatónál tett panasz eljárás eredménytelen.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy a jogviták döntően a hitelkártyák terhére történő vásárlásokkal kapcsolatban keletkeznek. A hagyományos hitelkártyák mellett a hibrid termékeknel a fogyasztónak lehetőség van a hitelkeret terhére vásárolni, részletfizetési lehetőséggel élni, s egyúttal áruhitelszerződést kötni, mindezt jellemzően kedvező kondíciókkal. Utóbbi ügylet elkülönül a hitelkártyától, külön futamidő, kamatmérték, törlesztőrészlet vonatkozik rá. A PBT elé került problémák legnagyobb része ebből a kettősből adódik. Mire érdemes tehát figyelni?

Sok fogyasztó hivatkozik arra, hogy a szerződéskötéskor nem is tudták, hogy hitelkártya-szerződést kötnek, ők csak egy új hűtőt szerettek volna venni, nem akartak hitelkártyát, csak kedvezményes áruhitelt. Előfordultak olyan fogyasztói kifogások is, hogy nem volt megfelelő hely a szerződés átolvasására, rosszak voltak a fényviszonyok, apró betűs volt a szerződés. A szerződéses dokumentumok áttanulmányozása kiemelkedő fontosságú, hiszen anyagi kötelezettségvállalás társul hozzá. Érdemes már a vásárlás előtt néhány nappal érdeklődni az elérhető hiteltermékekről személyesen, online vagy telefonon, illetve átolvasni az elérhető tájékoztatókat.

A szerződés aláírása előtt tisztázni kell, hogy kizárólag áruhitelről van-e szó, vagy egy hitelkártyával kombinált termékről. A hitelkártyával kombinált áruhitel feltételei ugyanis lehet, hogy kedvezőek, maga a hitelkártya viszont már jellemzően magas kamatozású terméknek számít. Sőt, a

szerződéses feltételek alapján egyéb díjak, költségek is felmerülhetnek, legyen szó akár kártyadíjról, késedelmi díjról, csekkdíjról, SMS szolgáltatás díjáról, zárlati díjról.

Néhány konstrukciónál az első éves kártyadíjat elengedik, de előfordulhat, hogy a kártyadíj felszámítása a hitelkeret kihasználtságától függ, vagy nem számítják fel, ha nincs hitelkártyával végzett tranzakció. Sokan utólag döbbennek rá arra is, hogy - mivel alapvetően hitelkártya-szerződést kötöttek - kártyadíjat kell fizetniük. Egy ügyben a fogyasztó két évvel a szerződés megkötése után szembesült azzal, hogy a hitelkártyán a pénzügyi szolgáltató betérhelte az éves kártyadíjat. Az ügyfél arra hivatkozott, hogy nem is hitelkártya-, hanem csak áruhitel-szerződést szeretett volna kötni. A pénzügyi szolgáltató álláspontja szerint a kártyadíj felszámítása jogszerű volt, azonban méltányosságból eltekintett annak megfizetésétől. Így a felek egyezséggel tudták rendezni ezt a jogvitát.

Sok probléma származik az áruhitel részleteinek késedelmes teljesítéséből is. Ilyenkor különböző díjak, mint késedelmi-, adósságkezelési díj merülhetnek fel, amelyek összege a késedelmi kamatokkal együtt akár a több ezer forintot is elérheti havonta.

Az áruhitellel kombinált hitelkártyák esetében, ha a szerződés úgy rendelkezik, nemteljesítés esetén a bank a részleteket a hitelkártyáról vonja le. Ilyenkor az áruhitel kedvező feltételei az adott részlet kapcsán már nem lesznek érvényesek. Ha pedig a hitelkártyát használjuk is, akkor a visszafizetendő összeg tovább emelkedik, hiszen nemcsak az áruhitel részletét kell megfizetni, hanem a felhasznált hitelkártya-egyenleget is rendezni kell. A hitelfedezeti biztosítás igénybevétele szintén növeli a havi fizetendő összeget.

Éppen ezért, ha úgy döntünk, hogy áruhitellel kombinált hitelkártya-szerződés kötésekor fontos folyamatosan nyomon követni a tartozás alakulását, és rendszeresen ellenőrizni a számlakivonatokat. A havi fizetendő összeg teljesítése is kiemelten fontos, mert akár néhány napos késedelemnek is nagy összegű kamat-, díjfelszámítás lehet a következménye.

A PBT elé került egyik ügyben a fogyasztó az áruhitel mellett a hitelkártyáját folyamatosan használta, a befizetéseket viszont rendszertelenül teljesítette, és a teljes havi fizetési kötelezettségét több alkalommal nem rendezte. Ennek eredményeként a felszámított késedelmi díjak és kamatok jelentősen megnövelték a tartozást. Az ügyben a banknak volt egyezségi ajánlata, azonban azt a fogyasztó nem fogadta el. Továbbra is vitatta a fennálló tartozást, azonban álláspontját nem tudta alátámasztani, a befizetéseket valóban nem megfelelően teljesítette, így a kérelme megalapozatlan volt.

Előfordult olyan eset is, hogy az ügyfél az áruhitel részletét csekken ugyan határidőben feladta a postán, azonban mégis késedelmi kamatot kellett fizetnie. Sokan elfelejtik ugyanis, hogy a csekk feladásának napja nem egyenlő a pénz bankhoz történő beérkezésének napjával (teljesítésnek az utóbbi számít) Ezért a fizetési határidő előtt legalább két munkanappal kell feladni a csekket, hogy a részlet határidőben odaérjen. A különböző befizetési módokhoz egyébként különböző díjak is kapcsolódhatnak. Érdemes tehát átgondolni, hogy a csekkbefizetés, az eseti utalás, vagy éppen a csoportos beszedés a legmegfelelőbb, és szerződéskötéskor érdeklődni az egyes fizetési módokkal kapcsolatos költségekről, tudnivalókról.

Kiemelten fontos, hogy a hitelkártya-szerződés nem szűnik meg az áruhitel kifizetésével. A kombinált szerződések esetében ugyanis ezzel csak az áruhitel rész szűnik meg, az alapszerződés, azaz a hitelkártya továbbra is fennmarad. Amennyiben azt a fogyasztó nem szeretné megtartani, akkor azt külön meg kell szüntetni.

A PBT elé került egyik ügyben a fogyasztó számára a meghallgatás és egyeztetés után vált világossá, hogy az ügylet áruhitel részének rendezése nem szünteti meg a szerződést és a hitelkártyaszámra továbbra is megmarad. Az is kiderült, hogy a fogyasztó nem kívánja megtartani a hitelkártyát, de a megszüntetéssel kapcsolatos teendőkről nincs tudomása. A felek egyezsége végül a tartozás egy részének elengedése mellett, a teljes szerződés lezárására is kiterjedt.

Azt is érdemes szem előtt tartani, hogy e kombinált szerződéseknel a szokásosnál nehezebben áttekinthetők a számlakivonatok, a tartozás alakulásáról szóló kimutatások. Egyszerre két, vagy akár több ügylet is megjelenhet rajtuk. Egy hitelkártyához ráadásul több áruhitelszerződés is köthető, így a fogyasztók számára gyakorta nehezebben lehet követhető a befizetések elszámolása.

A PBT elé került egyik ügyben a kérelmező hitelkártyájához öt különböző áruhitel tartozott, ezek mind a kölcsönösszeg, mind a futamidő, illetve az ügyleti kamat tekintetében különbözőek voltak. A fogyasztó sérelmezte a fennálló tartozását, és az sem volt számára egyértelmű, hogy a befizetéseit melyik tartozására számolták el. A PBT által tartott meghallgatás lehetőséget biztosított a feleknek a részletes egyeztetésre. A felek végül egyezséggel rendezték a jogvitát, amely a fennálló tartozás több mint egyharmadának elengedését is tartalmazta.

E példák is jól mutatják, hogy a hibrid hitelkártya-áruhitel termékeket a fogyasztóknak komplexen, minden részletre kiterjedően kell figyelemmel kísérni. Ha hitelből költekezünk, érdemes alaposan tanulmányozni a szerződést, és tisztázni az alapvető kérdéseket: melyik fizetési mód a legmegfelelőbb, mi történik a részletfizetés nemteljesítésekor, milyen költségekre kell számítani, és mik a szerződés megszüntetésével kapcsolatos főbb tudnivalók?

Ha pedig a szerződés után „szokatlan” vagy váratlan eseményt tapasztalunk (például várakozásunk ellenére hitelkártyát kapunk, vagy nem várt díjat számítanak fel) akkor minél előbb érdemes utánajárni és felvenni a kapcsolatot a pénzügyi szolgáltatóval. Az áruhitel- vagy hitelkártya-szerződés megkötése legalább olyan fontos, mint az új TV, hűtő stb. kiválasztása. Szánjunk rá elegendő időt!

*A szerző a Magyar Nemzeti Bank mellett működő Pénzügyi Békéltető Testület tagja

„Szerkesztett formában megjelent az Origo.hu portálon 2022. augusztus 17-én.”